

“шанс” – тій самій англійській. І тепер англійська в Ірландії є, а ірландської немає.

Мені сумно, коли наші політики, намагаючись продемонструвати свою демократичність, розмовляють на російській мові під час офіційних візитів на Східну Україну. Мовляв, ми усім мовам даємо рівні шанси на розвиток, усі оберігаємо. Але це теж саме, що шуку від карася боронити: за цією демократією ми не бачимо, що саме українська мова в Україні потребує захисту.

За І. Огієнком “мова – то серце народу, гине мова – гине народ”. Тож питання двомовності - це не питання демократії, це не питання захисту мови нацменшини. Це є питання існування української нації.

РОЗВИТОК РИТОРИЧНИХ ТРАДИЦІЙ В УКРАЇНІ, ВИДАТНІ ОРАТОРИ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ

Доп. -Коритін Є.А., курсант 71 взводу СВІРВіА
Наук. кер. – викл. Яременко Л.М.

“Слова – єдине, що житиме вічно!” – казав один з риториків сивої давнини Гезлітт.

Риторика (красномовність), як й інші науки, має свою історію, без знання якої важко розраховувати на успіх, тим більше у ораторському мистецтві, необхідність у якому на сьогоднішній день все зростає.

Нині виникла гостра потреба у людях особистісного типу, які вміють самостійно мислити, переконувати живим словом. Саме тому відомий українській оратор Феофан Прокопович, який читав курс риторики у Києво-Могилянській академії, назвав риторику “царицею душ”, “княгинею мистецтв”.

Риторика, яку ще називають наукою та мистецтвом переконуючої комунікації, становить фундамент професіоналізму вчителя, юриста, менеджера, військового та багатьох інших гуманітарних кадрів нової України.

Свідоме життя людини можна розглядати як послідовність і сукупність промов, якісного чи неякісного мовлення, від чого

алежить її доля, а також доля навколишніх людей, отже, і всього суспільства. Тому значно зростає вагомість розвитку риторики, яку на Заході називають теорією і практикою комунікації (США), теорією мовного існування людини (Японія), неориторикою (Бельгія) тощо.

Важливу роль у відновленні національних риторичних традицій відіграють культурно – наукові передумови: в останні десятиліття активізувалися науки, спрямовані на розвиток мовної особистості, – стилістика, лінгвістика тексту, прагматика, соціальна і особистісна психологія, педагогіка, методика викладання мови тощо.

Народ України хоче і повинен зростити духовну, інтелектуальну особистість, відповідальну за мовленнєвий вчинок, – тому відновлення статусу риторики як науки і навчальної дисципліни є визначним кроком на шляху до творення демократичного, високоцивілізованого суспільства, в якому людина ціє словом ефективно, переконуюче.

Риторика виникла у стародавній Греції, де була вагомою складовою частиною суспільного життя. В Гомерових творах справжнім героєм вважався той, хто не тільки виявляв доблесть, а й умів гарно говорити. Війську Агамемнона, що завоювало Трою, дуже допомагав своїми промовами старий учитель Нестор, хоч він уже й не міг безпосередньо брати участь в битві.

До недавнього часу були відомі більшою чи меншою мірою праці античних риториків Аристотеля, Цицерона, Демосфена, Квінтіліана та деяких інших авторів, частково і слов'янська риторична спадщина, особливо ломоносівського періоду, часів Київської Русі, епохи українського ренесансу XVII – XVIII ст.

До наших днів дійшли 30 промов Демосфена, у тому числі й відома промова “Про вінок”. Жодна з них не є плодом імпровізації, а є результатом тривалої, виснажливої праці.

Слов'янська риторика України, Росії, Білорусі увібрала в себе латиномовні риторики, поетики, грецькі й західноєвропейські поетики й риторики, ідеї яких розвивали кращі гуманісти – просвітителі.

М.В.Ломоносов так визначає риторичу :”Красномовство мистецтво про всяку дану матерію красно говорити, тим самим прихилиючи інших до своєї про це думки”.

Окреме слово треба сказати про роль Києво-Могилянської академії, що тривалий час була єдиним вогнищем просвіти культури в Україні, в Росії, Білорусі та південних слов'янських країнах, мала статус європейського навчального закладу, а слава її випускників-просвітителів сягала світового масштабу.

Останньою “риторичною хвилиною” в Росії початку ХХ ст. можна вважати відкриття у 1919 р. у м.Петрограді унікального навчального закладу – Інституту Живого Слова – на чолі професором В.М. Всеволодським-Гернгросом.

Сучасний етап духовно – інтелектуального відродження українського народу вимагає відродження його риторичної спадщини, щоб виробити свій оригінальний ораторський стиль.

АНАТОЛІЙ КОНІ - МАЙСТЕР ОРИГІНАЛЬНИХ СУДОВИХ ПРОМОВ, “ЧАРОДІЙ СЛОВА”

Доп. - Андрущенко Р.В., курсант 74 взводу СВІРВі.
Наук. кер. – викл. Яременко Л.М.

Зі своїх 83-х 10 років Анатолій Федорович Коні прожив при радянській владі .Вона позбавила його , здається , усього : вищих чиновницьких звань і орденів , посади члена Державної Ради,крім звичайно , звання почесного академіка з красного письменства . Я будь-яке академічне звання , воно надавалося видатним російським письменникам довічно.

У 82-річному віці А.Коні писав:” Я прожив життя так, що мені за що червоніти. Я любив свій народ, свою країну, служив їм, і міг і вмів. Я не боюся смерті. Я багато боровся за свій народ, за те, що вірив”.

Протягом усього свого життя він займався літературною діяльністю, писав про Пушкіна і Толстого , Тургенева Достоевського, Гончарова і Некрасова... Його характеристики нагадують не стільки портрети, скільки висічені майстерною рукою